

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-83>

УДК 005.4

РІВЕНЬ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СЕРЕД ІТ-ФАХІВЦІВ В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ ЗМІН І УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ЗА 2014–2023 РОКИ

LEVEL OF ENGLISH PROFICIENCY AMONG IT PROFESSIONALS IN UKRAINE: ANALYSIS OF CHANGES AND MANAGEMENT DECISIONS FOR 2014–2023

Панченко Іван Володимирович

аспірант,

Вищий навчальний заклад "Університет економіки та права "КРОК"

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4236-3160>**Panchenko Ivan**

"KROK" University

У статті досліджено динаміку змін рівня володіння англійською мовою серед українських ІТ-фахівців у бізнес-моделях IT-Outstaffing, IT-Outsourcing та IT-Product у 2014–2023 роках. Проаналізовано дані dou.ua, що демонструють зростання частки фахівців із рівнем B2+. Найбільший приріст відбувся в IT-Outstaffing (58,0% → 71,1%), що пояснюється необхідністю міжнародної комунікації. IT-Outsourcing також демонструє поступове покращення (44,0% → 59,7%), а IT-Product – найповільніші темпи змін (37,6% → 51,1%), що може бути пов'язано з меншою залежністю від глобального ринку. Запропоновано управлінські рекомендації: персоналізоване навчання, онлайн-інструменти, адаптація методів викладання до бізнес-моделі. Подальші дослідження можуть оцінити вплив мовної компетентності на продуктивність, кар'єрне зростання та конкурентоспроможність ІТ-компаній.

Ключові слова: управління персоналом, мовна компетентність, професійний розвиток, бізнес-моделі ІТ, кадрова стратегія, англійська мова в ІТ, менеджмент знань.

This study examines the dynamics of changes in English proficiency levels among Ukrainian IT specialists across three key business models – IT-Outstaffing, IT-Outsourcing, and IT-Product – over the period 2014–2023. A statistical analysis was conducted using data obtained from the dou.ua portal, enabling an assessment of the proportion of specialists with B1- (Intermediate and below) and B2+ (Upper-Intermediate and above) proficiency levels within these market segments. The study indicates that overall English proficiency levels are gradually increasing across all business models; however, the rate of growth varies significantly. The most significant increase in B2+ specialists was recorded in the IT-Outstaffing segment, rising from 58.0% in 2014 to 71.1% in 2023, reflecting the high demands of international clients and the necessity for constant English-language communication. Meanwhile, in the IT-Outsourcing segment, the proportion of B2+ specialists grew from 44.0% to 59.7%, showing stable but less rapid improvement. The IT-Product model saw B2+ levels rise from 37.6% to 51.1%, marking the slowest progress among all segments, likely due to these companies' lower reliance on external markets. Based on the findings, recommendations have been developed to enhance managerial approaches for improving IT professionals' language competence. Key strategies include personalizing training programs, adapting teaching methods to business model specifics, implementing modern online tools, and creating incentive mechanisms to boost English proficiency among staff. The study's results are crucial for strategic planning in IT specialists' language training within the context of global competition. Future research could focus on the impact of English proficiency on employee productivity, client satisfaction levels, and career growth opportunities across different business models. Particular attention should be given to analyzing the effectiveness of language training programs implemented in Ukrainian IT companies and their alignment with current market requirements. Exploring potential barriers to English language learning and their impact on Ukrainian professionals' access to high-paying international projects could serve as a promising direction for further research.

Keywords: human resource management, language competence, professional development, IT business models, HR strategy, English in IT, knowledge management.

Постановка проблеми. Англійська мова є ключовою навичкою для фахівців IT-галузі, яка визначає здатність ефективно взаємодіяти на глобальному ринку. Її роль є особливо важливою в контексті українського IT-ринку, що складається з трьох основних бізнес-моделей: IT-Outstaffing, IT-Outsourcing та IT-Product. У кожному сегменті рівень мовної компетентності має вирішальне значення для успішної діяльності. IT-Outstaffing вимагає високого рівня англійської для прямої взаємодії з клієнтами, IT-Outsourcing – для координації проєктів, тоді як IT-Product залежить від мовних навичок у маркетингу та просуванні продуктів.

З 2014 по 2023 рік український IT-ринок зазнав значних змін через глобальні виклики [8], економічні трансформації та зростання конкуренції. Ці фактори вплинули на вимоги до рівня англійської мови серед IT-фахівців. Проте відсутність детального аналізу динаміки мовних компетентностей ускладнює формулювання стратегічних управлінських рішень, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності компаній і фахівців [4].

Цьому дослідженню має на меті вивчити динаміку змін рівня володіння англійською мовою серед українських IT-фахівців у трьох бізнес-моделях за період 2014–2023 роки. Особливу увагу буде приділено аналізу взаємозв'язку цих змін із управлінськими підходами до розвитку мовних компетентностей, що дозволить запропонувати практичні рекомендації для вдосконалення кадрових політик у сучасних умовах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Роль англійської мови у професійному розвитку IT-фахівців в Україні є предметом численних наукових досліджень. Зокрема, Редько С.П. та інші у своїй статті "Роль англійської мови у професійному розвитку IT-фахівців в Україні: вплив мовних навичок на кар'єрне зростання та міжнародну інтеграцію" підкреслюють, що знання англійської мови є ключовим фактором для кар'єрного успіху IT-спеціалістів, які прагнуть до кар'єрного зростання та міжнародної інтеграції [10].

Інше дослідження, проведене Синєкоп О.С., розглядає принципи диференційованого навчання професійно орієнтованого англомовного спілкування майбутніх IT-фахівців. Авторка акцентує увагу на необхідності врахування індивідуальних особливостей студентів та використання міждисциплінарних підходів у навчанні [12].

Крім того, у статті "Підходи до формування англомовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому письмі майбутніх IT-фахівців" автори аналізують методи та підходи до розвитку лексичної компетентності студентів IT-спеціальностей, підкреслюючи важливість інтеграції професійно орієнтованих завдань у процес навчання [13].

Важливість іншомовної комунікативної компетентності як фактора формування професійної компетентності IT-фахівців розглядається у статті "Іншомовна комунікативна компетентність як фактор формування професійної компетентності IT-фахівців". Автори зазначають, що високий рівень володіння англійською мовою сприяє ефективній професійній діяльності та підвищує конкурентоспроможність фахівців на ринку праці [6].

Таким чином, аналіз наукових публікацій свідчить про значну увагу дослідників до проблеми розвитку англомовної компетентності IT-фахівців в Україні. Однак, питання динаміки змін рівня володіння англійською мовою серед IT-спеціалістів у різних бізнес-моделях за період 2014–2023 років та вплив управлінських рішень на цей процес залишаються недостатньо вивченими, що підкреслює актуальність даного дослідження.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Хоча роль англійської мови у професійному розвитку IT-фахівців активно досліджується, бракує аналізу динаміки змін рівня мовної компетентності за тривалий період у розрізі бізнес-моделей IT-Outstaffing, IT-Outsourcing та IT-Product. Існуючі роботи переважно зосереджені на поточному стані або методиках навчання, тоді як системний статистичний підхід залишається поза увагою.

Відсутність комплексної бази даних, яка б охоплювала динаміку мовних компетентностей за період 2014–2023 років, ускладнює аналіз змін та впливу управлінських рішень. Особливо невивченими є зв'язки між рівнем володіння англійською мовою, продуктивністю фахівців та ефективністю їх роботи в різних бізнес-моделях.

Ці прогалини вимагають використання сучасних аналітичних підходів, що дозволять надати статистично обґрунтовані рекомендації для вдосконалення мовної підготовки та управління персоналом у галузі IT.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є аналіз динаміки змін рівня володіння англійською мовою серед IT-фахівців України за період

2014–2023 років у розрізі трьох ключових бізнес-моделей: IT-Outstaffing, IT-Outsourcing та IT-Product.

Для досягнення мети поставлено такі завдання:

1. Виявити динаміку змін рівня англійської мови серед українських IT-спеціалістів у різних бізнес-моделях за період 2014–2023 років.

2. Розробити рекомендації для вдосконалення управлінських підходів, спрямованих на розвиток мовної компетентності персоналу.

Виклад основного матеріалу дослідження. У рамках дослідження ми будемо використовувати дані, отримані з одного з провідних інформаційних порталів України в галузі інформаційних технологій — dou.ua. Цей ресурс регулярно проводить опитування серед IT-фахівців, збираючи дані про рівень володіння англійською мовою, професійні навички, умови праці та інші аспекти, які є цінними для аналізу.

Для досягнення поставлених завдань будуть використані дані з опитувань, зібрані за період 2014–2023 років. Ці дані потребують попередньої обробки та аналізу для вилучення ключової інформації, яка дозволить визначити динаміку змін рівня англійської мови серед IT-фахівців у розрізі трьох бізнес-моделей: IT-Outstaffing, IT-Outsourcing та IT-Product.

Процес аналізу включатиме наступні етапи:

1. Категоризація: розподіл даних за бізнес-моделями та рівнями володіння англійською мовою відповідно до стандарту CEFR (A1–C2) [17].

2. Статистичний аналіз: виявлення ключових тенденцій у зміні мовної компетентності за роками, побудова графіків і таблиць.

3. Інтерпретація: оцінка впливу змін мовної компетентності на різні аспекти професійної діяльності фахівців у кожній бізнес-моделі.

Використання даних dou.ua забезпечить надійність і актуальність дослідження, оскільки опитування охоплюють значну кількість респондентів і відображають реальну ситуацію на ринку праці. Так, кількість респондентів, що приймали участь в кожному опитуванні, становить від 3,5% до 5,5% від загальної кількості фахівців ринку за період з 2014 по 2023 роки. Таким чином, ступінь достовірності (тобто, ймовірність того, що вибірка точно відображає погляди всієї цільової групи) складає 99%, а похибка (тобто, межа, в рамках якої відповіді цільової групи можуть відрізнятися від відповідей вибірки) –

не перевищує 2% [1]. Тому, дані в статті відображають реальний стан IT-ринку.

Результати аналізу стануть основою для розробки рекомендацій щодо вдосконалення управлінських підходів до розвитку мовної компетентності персоналу.

Дані, отримані з portalу dou.ua, демонструють динаміку змін рівня володіння англійською мовою серед українських IT-фахівців у трьох основних бізнес-моделях: IT-Outstaffing, IT-Outsourcing і IT-Product. У рамках цього аналізу розглядається частка фахівців із рівнями B1- (Intermediate і нижче) та B2+ (Upper-Intermediate і вище) за період 2014–2023 років [2,17]. Аналіз дозволяє виявити ключові тенденції, які можуть вплинути на формулювання стратегічних управлінських рішень у галузі розвитку мовної компетентності персоналу.

Отже:

1. Загальне зростання рівня B2+

У всіх трьох бізнес-моделях спостерігається зростання частки фахівців із рівнем англійської мови B2+ за досліджуваний період. Це свідчить про систематичне вдосконалення мовних навичок серед IT-фахівців, що може бути пов'язано з підвищенням вимог міжнародних клієнтів і необхідністю ефективної комунікації у глобальних командах [3].

2. Зменшення частки B1-

Частка фахівців із рівнем B1- поступово знижується, що є позитивним показником для галузі. Зменшення цієї групи вказує на зміцнення мовної підготовки в бік більш високих рівнів, необхідних для складних і багатонаціональних проєктів [11].

Далі розглянемо динаміку рівня володіння мовою в розрізі бізнес-моделей.

1. IT-Outstaffing

– Частка фахівців із рівнем B2+ збільшилася з 58,0% у 2014 році до 71,1% у 2023 році, що демонструє стійке зростання. Найзначніший приріст спостерігався у 2020–2023 роках, коли показник зріс із 60,3% до 71,1% [14].

– Частка фахівців із рівнем B1- відповідно зменшилася з 42,0% у 2014 році до 28,9% у 2023 році [9].

– Тенденція: Зростання мовної компетентності можна пояснити високими вимогами міжнародних клієнтів, адже моделі IT-Outstaffing передбачають постійну комунікацію з замовниками [5].

2. IT-Outsourcing

– Частка фахівців із рівнем B2+ виросла з 44,0% у 2014 році до 59,7% у 2023 році, демонструючи стабільний, але помірний приріст [4].

– Частка B1- зменшилася з 56,0% до 40,3% за той самий період [4].

– Тенденція: Зростання частки B2+ відображає поступове вдосконалення мовної підготовки. Однак темпи зростання нижчі, ніж у IT-Outstaffing, що може бути пов'язано з меншим рівнем залучення до постійної клієнтської комунікації.

3. IT-Product

– Частка фахівців із рівнем B2+ зросла з 37,6% у 2014 році до 51,1% у 2023 році [1].

– Частка B1- зменшилася з 62,4% до 48,9%, що свідчить про помітні, але дещо повільніші зміни порівняно з іншими бізнес-моделями [2].

– Тенденція: IT-Product компанії демонструють найнижчі показники володіння англійською мовою серед усіх моделей. Це може бути пов'язано з більш локальною спрямованістю їхньої діяльності, де англійська не завжди є критично необхідною.

Таким чином, з викладеного матеріалу, отримаємо наступне:

1. Найвищі темпи зростання рівня B2+ спостерігаються в моделі IT-Outstaffing, що відображає специфіку цієї бізнес-моделі, яка потребує постійної інтеграції з міжнародними командами та клієнтами.

2. Модель IT-Product демонструє найнижчі темпи покращення, що може свідчити про меншу залежність цих компаній від глобальної комунікації.

3. Глобальна тенденція підвищення рівня мовної компетентності є очевидною для всіх трьох бізнес-моделей, але темпи змін суттєво різняться.

На підставі викладеного, а також враховуючи тенденції щодо володіння англійською мовою за період 2014–2023 р. для досліджуваних бізнес-моделей, робимо попередні висновки щодо підтримки та розвитку мовних компетентностей:

1. Для IT-Outstaffing: розробити програми для підтримки високого рівня англійської, з акцентом на спеціалізовану лексику.

2. Для IT-Outsourcing: продовжувати вдосконалювати рівень англійської, особливо для спеціалістів середньої ланки.

3. Для IT-Product: інвестувати в мовну підготовку працівників, які працюють у сферах маркетингу та продажів, де комунікація з міжнародними клієнтами є критично важливою.

Цей аналіз демонструє, як мовна підготовка фахівців впливає на їхню інтеграцію у глобальні бізнес-процеси та успішність компаній у різних бізнес-моделях. Результати

дослідження можуть стати основою для вдосконалення управлінських підходів у сфері розвитку персоналу.

На рисунку 1 зображено діаграму, що відображає динаміку володіння англійською мовою для досліджуваних бізнес-моделей. Для зручності візуального сприйняття даних, на діаграмі послідовно відображено:

1. Динаміку володіння англійською мовою в період з 2014 по 2023 р. для бізнес-моделі IT-Outstaffing.

2. Динаміку володіння англійською мовою в період з 2014 по 2023 р. для бізнес-моделі IT-Outsourcing.

3. Динаміку володіння англійською мовою в період з 2014 по 2023 р. для бізнес-моделі IT-Product.

Рекомендації для вдосконалення управлінських підходів, спрямованих на розвиток мовної компетентності персоналу:

1. Інтеграція мовного навчання в корпоративну культуру:

– Впровадження регулярних мовних тренінгів, орієнтованих на специфіку галузі (наприклад, технічна англійська, ділове спілкування, переговори).

– Підтримка культури постійного навчання через внутрішні курси або співпрацю з освітніми платформами (Coursera, Duolingo, Grammarly).

2. Адаптація мовного навчання до бізнес-моделі:

– Для IT-Outstaffing: Орієнтація на високий рівень англійської (C1, C2) із акцентом на комунікацію з клієнтами та вирішення конфліктних ситуацій.

– Для IT-Outsourcing: Забезпечення рівня B2 для розробників і менеджерів проєктів із фокусом на ведення технічної документації та презентацій.

– Для IT-Product: Навчання ключових співробітників (маркетологів, аналітиків) ефективному використанню англійської для виходу на міжнародні ринки.

3. Запровадження індивідуалізованих підходів:

– Розробка персоналізованих навчальних програм на основі поточного рівня володіння мовою (рівні CEFR) і професійних потреб працівників.

– Проведення регулярних тестувань (наприклад, TOEFL, IELTS, внутрішні іспити) для відстеження прогресу та мотивації персоналу.

4. Використання сучасних технологій:

– Впровадження онлайн-інструментів для самостійного навчання: інтерактивних

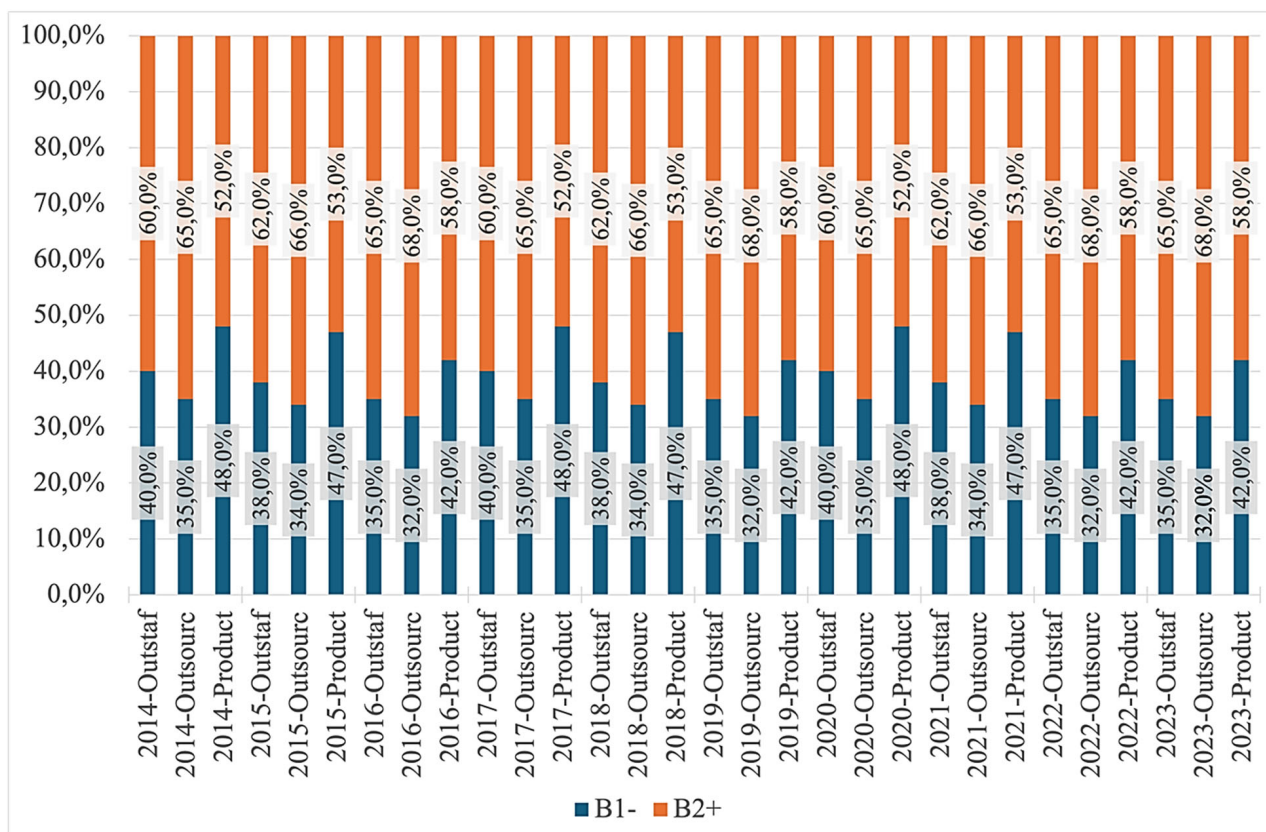

Рис. 1. Динаміка володіння англійською мовою в період з 2014 по 2023 р.

Джерело: складено за даними [11]

додатків, платформ із відеолекціями, симуляцій реальних ситуацій.

- Використання штучного інтелекту для адаптації матеріалів до рівня знань і швидкості навчання працівників.

5. Матеріальна та нематеріальна мотивація:

- Запровадження системи бонусів або компенсацій за успішне завершення мовних курсів і отримання сертифікатів.

- Організація корпоративних заходів англійською мовою, наприклад, семінарів, хакатонів або мовних клубів.

6. Моніторинг та оцінювання:

- Встановлення чітких KPI для мовного навчання (наприклад, підвищення середнього рівня володіння мовою на 10% за рік).

- Регулярний аналіз успішності навчальних програм і коригування підходів залежно від результатів.

7. Інтеграція з професійним розвитком:

- Поєднання мовного навчання з технічними тренінгами для забезпечення контекстуального використання англійської.

- Надання можливостей для участі в міжнародних проєктах, конференціях, хакатонах як практичного етапу навчання.

8. Підтримка з боку керівництва

- Особистий приклад керівників у навчанні мовної компетентності.

- Визнання досягнень співробітників, які демонструють успішне застосування англійської мови в роботі.

Висновки. У статті було проведено аналіз динаміки змін рівня володіння англійською мовою серед українських ІТ-фахівців у трьох основних бізнес-моделях – IT-Outstaffing, IT-Outsourcing та IT-Product – за період 2014–2023 років. Результати дослідження дозволяють зробити наступні висновки:

1. Зростання рівня володіння англійською мовою:

- У всіх бізнес-моделях спостерігається стійке збільшення частки фахівців із рівнем B2+ (Upper-Intermediate і вище), що свідчить про адаптацію галузі до умов глобального ринку. Однак швидкість змін і рівень мовної компетентності суттєво відрізняються між сегментами.

2. Відмінності між бізнес-моделями:

– IT-Outstaffing демонструє найбільший приріст мовної компетентності, відображаючи залежність цього сегмента від комунікації з міжнародними клієнтами.

– IT-Outsourcing має поступове покращення, зосереджене на балансі між технічними та мовними навичками.

– IT-Product залишається найповільнішим у динаміці змін, що може обмежувати можливості цих компаній на міжнародних ринках.

3. Необхідність поглиблених досліджень:

– Існує недостатньо даних про вплив мовної компетентності на інші аспекти діяльності, такі як ефективність роботи команд, задоволеність клієнтів та успішність проєктів у різних бізнес-моделях.

4. Перспективи подальших досліджень:

– Аналіз взаємозв'язку між рівнем володіння англійською мовою та продук-

тивністю команд, зокрема у міжкультурному середовищі.

– Дослідження ролі мовної компетентності в кар'єрному зростанні IT-фахівців і її впливу на стратегічні показники компаній.

– Вивчення специфіки навчальних програм і їх адаптації до потреб різних бізнес-моделей.

5. Практичне значення:

Отримані результати формують основу для вдосконалення кадрових політик і навчальних програм у галузі. Водночас, подальші дослідження дозволять глибше зрозуміти стратегічний вплив мовної компетентності на конкурентоспроможність IT-компаній.

Таким чином, розвиток мовної компетентності залишається важливим напрямком для підвищення глобальної конкурентоспроможності української IT-індустрії. Подальші дослідження, зосереджені на інтеграції мовних навичок у стратегічні процеси компаній, відкривають нові можливості для оптимізації бізнес-процесів і створення ефективних команд.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- Байтельман Я. IT-бізнес в Україні: виклики та перспективи [Електронний ресурс] // *Scientia Fructuosa*. – Режим доступу: <https://journals.knute.edu.ua/scientia-fructuosa/article/view/1760> (дата звернення: 14.12.2020).
- Барвінок В. Ю. Сучасні тренди та проблеми IT-сектора в Україні: підготовка та міграція IT-фахівців. *Механізм регулювання економіки*. 2020. № 4.
- Беляєв О. І. Рівень володіння англійською мовою як фактор конкурентоспроможності на IT сегменті українського ринку праці // *Управління розвитком складних систем: збірник наукових праць*. Вип. 35. Київ: НТУУ "КПІ", 2018. С. 140–146.
- Вербівська Л., Костей О. Дослідження стану та особливостей трансформації ринку аутсорсингових послуг в Україні // *Інноваційні технології та цифрова трансформація для відновлення України: матеріали науково-практичної конференції*. – 2022. – С. 154–159.
- Григошкіна, Я. В. Тенденції розвитку англійської мовної компетенції в Україні: аналіз English Proficiency Index / Я. В. Григошкіна, І. В. Яненко // *Закарпатські філологічні студії* / редкол.: І. М. Зимомря (голов. ред.), М. М. Палінчак, Ю. М. Бідзіля та ін. – Ужгород: Видавничий дім "Гельветика", – 2023. – Т. 2, вип. 29. – С. 244–248. – Бібліогр.: с. 248 (10 назв); рез. укр., англ. URL http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/29/part_2/45.pdf
- Колотій Н. В. Іншомовна комунікативна компетентність як фактор формування конкурентоспроможності майбутніх IT-фахівців // *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили*. Серія: Педагогіка. – 2019. – Вип. 326, Т. 314. – С. 50–53.
- Комлякова В. О. Розвиток IT-аутсорсингу в Україні // *Проблеми та перспективи розвитку економіки України: погляд молоді: матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції, 6–7 квітня 2021 р.*, м. Черкаси. Частина II. Черкаси: Черкаський державний бізнес-коледж, 2021. С. 296–300.
- Липовецький Б. Г. Аналіз тенденцій розвитку IT-сектору України // *Сучасні проблеми моделювання соціально-економічних систем: матеріали XV міжнародної науково-практичної конференції, 11–12 квітня 2024 р.* – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2024.
- Мудра Я. Ретроспективний та перспективний розвиток IT-аутсорсингу в Україні / Я. Мудра // *Розвиток України та її регіонів: євроінтеграційні реалії і перспективи* : матеріали з IX Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, Ломжа - Хмельницький, 19.10.2023 р. / за науковою редакцією Іренеуш Жуховські, Зоя Шарлович, Світлана Гребінська. – Видавництво: MANS w Łomży, 2023. – С. 100-105.
- Редько С. П., Кулаженко О. П., Овчарова О. В., Савчук Т. Л. Роль англійської мови у професійному розвитку IT-фахівців в Україні: вплив мовних навичок на кар'єрне зростання та міжнародну інтеграцію // *Закарпатські філологічні студії*. 2024. Т. 1, вип. 34. С. 196–201.

11. Рівень англійської помітно впливає на середню зарплату розробників — опитування DOU [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dou.ua/lenta/news/salary-and-english-level-in-it/> (дата звернення: 14.12.2020).
12. Синекон О. С. Принципи диференційованого навчання професійно орієнтованого англомовного спілкування майбутніх IT-фахівців // *Науково-методичний журнал "Іноземні мови"*. – 2019. – № 1. – С. 3–15.
13. Шандра Н. А. Підходи до формування англомовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому письмі майбутніх IT-фахівців // *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. – 2018. – Вип. 2 (43). – С. 284–288.
14. Юхно Н. В. Суть та структура іншомовної комунікативної компетентності фахівців. *Наукові записки кафедри педагогіки*. 2022. № 51.
15. Який ваш рівень англійської мови CEFR? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://internationalenglishtest.com/blog/english-cefr-levels> (дата звернення: 14.12.2020).
16. Якубів В. М. Компетентнісний та соціальний портрет IT-спеціаліста в Україні: результати GameHub дослідження // *Управління розвитком складних систем: збірник наукових праць*. Вип. 35. Київ: НТУУ "КПІ", 2018. С. 140–146.

REFERENCES:

1. Baitelman, Ya. (n.d.). IT-biznes v Ukraini: vyklyky ta perspektyvy [IT business in Ukraine: Challenges and prospects]. *Scientia Fructuosa*. Retrieved from <https://journals.knute.edu.ua/scientia-fructuosa/article/view/1760> (in Ukrainian)
2. Barvinok, V. Yu. (2020). Suchasni trendy ta problemy IT-sektora v Ukraini: pidhotovka ta mihratsiya IT-fakhivtsiv [Modern trends and problems of the IT sector in Ukraine: Training and migration of IT specialists]. *Mekhanizm rehulyuvannya ekonomiky*, (4). (in Ukrainian)
3. Bieliaiev, O. I. (2018). *Riven voloddinia anhliiskoiu movoiu yak faktor konkurentospromozhnosti na IT sehmenti ukrainskoho rynku pratsi* [English language proficiency as a factor of competitiveness in the IT segment of the Ukrainian labor market]. *Upravlinnia rozvytkom skladnykh system*, (35), pp. 140–146. (in Ukrainian)
4. Verbyvska, L., & Koste, O. (2022). Doslidzhennia stanu ta osoblyvosti transformatsii rynku outsorsynhovykh posluh v Ukraini [Research on the state and features of the transformation of the outsourcing services market in Ukraine]. In *Innovatsiini tekhnologii ta tsyfrova transformatsiia dlia vidnovlennia Ukrainy: materialy naukovopraktychnoi konferentsii*, pp. 154–159. (in Ukrainian)
5. Hrygoshkina, Ya. V., & Yanenko, I. V. (2023). Tendentsii rozvytku anhliiskoi movnoi kompetentsii v Ukraini: analiz English Proficiency Index [Trends in the development of English language competence in Ukraine: Analysis of the English Proficiency Index]. *Zakarpatski filolohichni studii*, 2(29), 244–248. Retrieved from http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/29/part_2/45.pdf (in Ukrainian)
6. Kolotii, N. V. (2020). Inshomovna komunikativna kompetentnist yak faktor formuvannia konkurentospromozhnosti maibutnikh IT-fakhivtsiv [Foreign language communicative competence as a factor in forming the competitiveness of future IT specialists]. (in Ukrainian)
7. Komliakova, V. O. (2021). *Rozvytok IT-outsorsynhu v Ukraini* [Development of IT outsourcing in Ukraine]. In *KhIII Vseukrainska naukovopraktychna konferentsiia: Problemy ta perspektyvy rozvytku ekonomiky Ukrainy: pohliad molodi* (Part II, pp. 296–300). Cherkasy: Cherkaskyi derzhavnyi biznes-koledzh. (in Ukrainian)
8. Lypovetskyi, B. H. (2024). Analiz tendentsii rozvytku IT-sektoru Ukrainy [Analysis of trends in the development of the IT sector in Ukraine]. In *Suchasni problemy modeliuвання sotsialno-ekonomichnykh system: materialy XV mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii*, 11–12 kvitnia 2024 r. (Kharkiv: S. Kuznets KhNUE). (in Ukrainian)
9. Mudra, Ya. (2023). Retrospektyvnyi ta perspektyvnyi rozvytok IT-outsorsynhu v Ukraini [Retrospective and prospective development of IT outsourcing in Ukraine]. In I. Zhukhovski, Z. Sharlovych, & S. Hrebinska (Eds.), *Rozvytok Ukrainy ta yii rehioniv: yevrointehratsiini realii i perspektyvy* (pp. 100–105). Lomzha: MANS w Łomży. (in Ukrainian)
10. Redko, S. P., Kulazhenko, O. P., Ovcharova, O. V., & Savchuk, T. L. (2024). Rol anhliiskoi movy u profesiinomu rozvytku IT-fakhivtsiv v Ukraini: vplyv movnykh navychok na kariierne zrostannia ta mizhnarodnu intehratsiiu [The role of English in the professional development of IT specialists in Ukraine: The impact of language skills on career growth and international integration]. *Zakarpatski filolohichni studii*, 1(34), 196–201. Retrieved from http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/34/part_1/35.pdf (in Ukrainian)
11. Riven anhliiskoi pomitno vplyvaie na seredniu zarplatu rozrobnykiv — opytuvannia DOU [English level significantly affects the average salary of developers — DOU survey]. Available at: <https://dou.ua/lenta/news/salary-and-english-level-in-it/> (accessed December 14, 2020).

12. Synekop, O. S. (2019). Pryntsypy dyferentsiiivaniho navchannia profesiino oriientovanoho anhlovnoho spilkuvaniia maibutnikh IT-fakhivtsiv [Principles of differentiated teaching of professionally oriented English communication for future IT specialists]. *Inozemni movy*, (1), pp. 3–15. (in Ukrainian)
13. Shandra, N. A. (2018). Pidkhody do formuvannia anhlovnoi leksychnoi kompetentnosti v profesiino oriientovanomu pysmi maibutnikh IT-fakhivtsiv [Approaches to the formation of English lexical competence in professionally oriented writing of future IT specialists]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Serii: Pedahohika. Sotsialna robota*, 2(43), pp. 284–288. (in Ukrainian)
14. Yukhno, N. V. (2022). Sut ta struktura inshomovnoyi komunikativnoyi kompetentnosti fakhivtsiv [Essence and structure of foreign language communicative competence of specialists]. *Naukovi zapysky kafedry pedahohiky*, (51). (in Ukrainian)
15. Yakyi vash riven anhliiskoi movy CEFR? [What is your CEFR English Level?]. Available at: https://internationalenglishtest.com/blog/english-cefr-levels/?gad_source=1&gclid=Cj0KCQiAz6q-BhCfARIsAOezPxllsk6xbsz-wrsTerKle-EZ084sBUhaEk003xecH8Q7FMAHHVsTgtUaAm8zEALw_wcB (accessed December 14, 2020).
16. Yakubiv, V. M. (2018). *Kompetentnisnyi ta sotsialnyi portret IT-spetsialista v Ukraini: rezultaty GameHub doslidzhennia* [Competence and social portrait of an IT specialist in Ukraine: Results of the GameHub study]. *Upravlinnia rozvytkom skladnykh system*, (35), pp. 140–146. (in Ukrainian)